

EESTI GEOLOOGIA SELTSI VOLIKOGU KOOSOLEK

OÜ Eesti Geoloogiakeskuses,
Kadaka tee 82
Tallinn

21. mail 2015

Osalejad: Rein Einasto, Olle Hints, Katrin Kaljuläte, Peep Kildjer, Vello Klein, Tiiu Liblik, Tõnu Pani, Saima Peeterman, Anne Põldvere, Tõnis Saadre, Ethel Tamm.

Koosolekut juhatas A. Põldvere.

PÄEVAKORD:

- 1) Puurija kutsestandardiga seotud küsimused
- 2) Terminoloogia komisjoni moodustamisest Eesti Geoloogia Seltsi (EGEOS) juures
- 3) Ülevaade kohtumisest keskkonnaministriga ja Eesti maapõue strateegia tutvustamisest Eesti Rooma Klubis
- 4) Jooksvad küsimused

1. Puurija kutsestandardi olukorrast andis ülevaate **P. Kildjer**. Kokkulepe on Kehtna Majandus- ja Tehnoloogiakooliga (MTK), kus avatakse puurija (tase 3) eriala, kutsestandard kehtib kuni 25.05.2016. Mitmete asutuse (EGEOS, Kehtna MTK, INNOVE) pingutuste tulemusena on luba 10 inimese koolitamise finantseerimiseks. 1. septembril võiks alustada õpet (kestab kuus kuud). Esialgu tehnikakool ei anna kutset, sest Kutsekojas pole veel kinnitatud kutseandja staatust. Selleks võiks olla Selts, kuid seda tuleb arutada ka puurijatele tööd andvate firmadega. Need firmad võiks pakkuda ka praktikavõimalusi. Probleem: kus lõpetajad töökoha leiaksid? Puurija elukutse pole populaarne, palk madal. Esialgu pole ametlikku kutse nõuet, kuid tuleb valmis olla. Puurija kutse osas on edusammud, aga puurmeister (tase 4) on veel korraldamisel? Puurmeistri kutse eeldab mitme puuragregaadi valdamist. Kutsestandardid, tase 3 ja tase 4 kehtivad kuni 26.05.2016.

INNOVE nõuab kutsestandardi täiendamist-uuendamist. Õppe alustamise aeg on lahtine, ei pea alustama 1. septembril, võib ka hiljem, vastavalt Kehtna soovile. Kui sel aastal ei saa õpet avada, siis tuleb taotleda uut tellimust?

Loodavas kutsekomisjonis peavad olema esindajad suurematest firmadest, EGEOSest, Eesti Geotehnika Ühingust, Tehnilise Järelevalve Ametist. Kaasata tuleb kompetentseid spetsialistekoolitajaid nagu näiteks Priit Raud (OÜ Salveesia) ja Albert Aarna (OÜ ERIDANIA). Viimatimainitu koolitas oma puurijad Peterburis.

A. Põldvere: koolitamise küsimustes võiks pöörduda ehitus- ja hüdroteoloogiaga tegeleva Heldur Ongi poole, kes on hariduselt geoloog ja ise pikki aastaid puurinud.

P. Kildjer: praktika firmades kestab 3 kuud.

A. Põldvere: kutseandja kohustus on teha kutsele reklaami. Kodulehele tuleks koostada sellekohane tekst. Kutsestandardi uuendamine on aeganõudev protsess, millega tuleks alustada kohe. Kutsekojast saab uuendatud blanketi.

E. Tamm: kes oleks puurija kutse sihtgrupp?

P. Kildjer: eeldus on C-kategooria juhiloa. INNOVE ei ole nõudnud, aga oleks soovitatav.

E. Tamm: kas firmad saadaksid oma töötajaid kutset omandama?

P. Kildjer: on koolitus ja täienduskoolitus. Täiendusõpe ka Kehtnas, kuid see tuleb hiljem. Koolitame kas puurijaid või puurmeistreid. Ajagraafik: september–veebruar. Kutseandja ja kutsekomisjon paigas. Ehkki seaduses nõue kutse omamiseks veel puudub.

A. Põldvere: töötavatele puurijatele – luua neile süsteem kutse andmiseks (täiendusõpe + portfolio), kutsekomisjon vaatab üle. Kutsekoda soosib töökogemust. Teadmiste paremaks levitamiseks oleks kohane koostada puurija käsiraamat – augustis on KIKi taotluste voor – kas oleme valmis raha taotlema?

P. Kildjer: ehituse valdkonna puurijatele on kunagi tehtud käsiraamat, seda korrigeerides ja täiendades sobiks.

A. Põldvere: internetis olevad väga praktilised ingliskeelsed käsiraamatud võiksid olla ka eeskujuks.

T. Saadre: mis motiveeriks inimesi kutset hankima?

V. Klein: hangetes veel ei nõuta, kuid kaevandamisseaduses on nõue juba sees.

P. Kildjer: puurija (tase 3) riiklik rahastus olemas. Kutsetunnistus maksab.

V. Klein: kui kasulik on EGEOSele kutse andmine? Praegu Kehtna ei anna kutset, kuid mõne aasta pärast küll – kui koolitaja annab ka kutse.

2. Terminoloogia komisjoni arutelu osalesid **O. Hints, A. Põldvere, V. Klein, P. Kildjer.**

On kaks erinevat asja: sõnastik ja Ü. Sõstra sõnaraamat. Arutelu käigus jõuti järeldusele, et komisjoni töö käivitamiseks tuleks leida koordineerija, aktiivne motiveeritud liider. EGEOS peab olema aktiivsem oma esindajate määramisel. Sõnaraamatu variant peab läbima toimetamise. Vaja on kaasata kompetentseid eriala spetsialiste, kes vaataks juba sisestatud terminite seletused üle. O. Hints soovitas sõnastiku teemal rääkida A. Miideliga. Sõnaraamatu toimetamiseks on vaja Ü. Sõstra nõusolekut. Tööks terminitega vajame nii terminoloogia komisjoni (suunab ja kontrollib tegevusi) kui töörühma (terminite ettevalmistamine). Pärast erialaspetsialistide korrektuuri vaadatakse kogu materjal veel Eesti Keele Instituudi terminoloogide poolt üle. Sellise ühistöö tulemusel saame terminid, mis on avalikuks kasutamiseks valmis. Sõnastiku–sõnaraamatu eesmärk – kas laiemale ringile või ainult geoloogidele?

V. Klein soovitas koordineerijaks A. Põldveret, **O. Hints** soovitas V. Kleini.

Mõelda selle teema tõstatamisele aastakoosolekul. KIKi rahataotlus ette valmistada? Keskenduda sõnastikule ja jätta sõnaraamat edaspidiseks, sõnaraamatu osad tuleks eriala spetsialistidele korrastamiseks välja jagada.

Tõenäoliselt saame tööd terminitega hoogustada pärast biograafilise teatmiku valmimist, sest mitmed aktiivsed ja tööks terminitega pädevad isikud on praegu hõivatud teatmiku koostamisega. Vajame tööks terminitega aktiivseid lisajõude (volikogu ootab liikmete pakkumisi!).

3. **A. Põldvere** andis ülevaate 29. aprillil toimunud kohtumisest keskkonnaministriga. Minister selgitas, et riigi äriühingu Eesti Geoloogiakeskus põhiküsimus on riigi osa kasvatamine, nõukogu tugevdamine ja teadusrahade osas tegevuste koordineerimine. Ta

soovitas analüüsida sõnumeid, mis seoses geoloogiliste uuringutega ja maavaradega jõuavad avalikkuseni ning taotleda üksmeelt erinevaid asutusi esindavate geoloogide vahel. Seltsi ja Eesti Geoloogiakeskuse poolt sooviti, et riigi haldusorganid formuleeriks oma eesmärgid (ülesanded) maavarade uuringute ja kaevandamise osas (see oleks selge sõnum ka avalikkusele) ning et Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium osaleks aktiivselt (riigi huve esindades) Eesti maapõue strateegia koostamises, maavarade uuringute ja kaevandamise korraldamises. Ühtlasi sooviti, et ülikoolide ja rakendusgeoloogia asutuste eriarvamuste lepitamisel seatakse esikohale riiklikud huvid.

A. Põldvere esines 27. aprillil ülevaatega Eesti maapõue strateegia koostamisest Eesti Rooma Klubis. Oma ettekandes tutvustas ta Seltsi initsiatiivil kooskäinud töörühma seisukohti, milles jõuti järeldusele, et strateegia osapooled on geoloogid, mäemehed, ettevõtjad ning keskkonna- ja looduskaitsejad. Ettekande aluseks olnud materjalid on Seltsi kodulehel (<http://www.egeos.ee/egeos/sundmused/algatused/>) rubriigis tegevused/algatused. Ettekande ja sellele järgnenud arutelu põhjal koostatakse Eesti Rooma Klubi poolt ettepanekud valitsusasutustele.

4. Jooksvad küsimused.

Salajõe probleemid

A. Põldvere kõneles A. Allikmaa pöördumisest EGEOSE poole. OÜ Steiger tegi KMH, mis kinnitati KKA poolt. Hüdrogeoloogia osa tegi AS Maves. Kohalike elanike kaevuvee seisundi käsitlemine ei leidnud KMHs piisavat tähelepanu. Hiljem analüüsis olukorda OÜ IPT Projektijuhtimine ekspert Pille Sedman. Eriarvamusi on korduvalt kajastanud meedia, kus lisaks reostunud kaevuvedele on heidetud varju ka geoloogide mainele (näiteks Andrus Karnau artikkel Postimehes 14.05).

A. Põldvere pöördus probleemi selgitamiseks hüdrogeoloogide poole ja suhtles mitmete asjaosalistega. Keskkonnaameti tellimisel koostab ekspertarvamust OÜ Eesti Geoloogiakeskus hüdrogeoloog R. Perens. A. Põldvere on seisukohal, et KMH aruannetes peaks enam pöörama tähelepanu andmete ilmekale esitamisele. KMH aruande lugemine peab olema jõukohane ka erialast ettevalmistust mitteomavatele asjaosalistele. Ühtlasi vajab muutmist suhtumine kohalike elanike probleemidesse. Vaja on pakkuda konkreetseid lahendusi ja/või jagada ammendavaid selgitusi põhjendamatute hirmude maandamiseks.

Probleem: kaevudes pole joogikõlblikku vett. Ü. Heinsalu andmetel on vesi selles karstipiirkonnas olnud kogu aeg kehva kvaliteediga (juba 80ndatel). Aluspõhja kivimitesse ulatuvates kaevudes on konstruktsioonist tulenevad probleemid, kohati ilmneb mere- ja/või rabavee mõju. Niibi ja Tui raba kuivenduskraavide vee mõju ei saa kuidagi välistada. KMH ülesanne on pakkuma kohalikele elanikele lahendused, sõltumata sellest, kui suur täpselt on turbakaevandamise tänane mõju kaevuvedele. Turvast kaevandatakse piirkonnas juba alates 1965. aastast.

Puursüdamiku hoidla

A. Põldvere : 24.09.2014 läkitasime Seltsi poolt ministrile kirja puursüdamike hoidlate asjus. Seni ei ole ministeeriumil Keila jt hoidlate osas selgeid seisukohti. Teame, et TTÜ GI soovib Keila puursüdamikku hoida Särghual. Kõik teised läbirääkimistel osalenud puursüdamiku uurimisest huvitatud asutused soovivad Keila taas kasutusele võtta ja seda laiendada. Tegemist on uute hoonetega kõigile kasutajatele soodsas kohas. Tuleks saavutada olukord,

kus geoloogid ei tegutseks üksteise vastu pidurdades niigi aeglaselt valitsusasutustes kujundatavaid otsuseid.

R. Einasto: miks ei hallata puursüdamikke ühtselt? Maaamet pole huvitatud? Keskkonnaagentuur ei tegele üldse puursüdamikuga.

O. Hints: soodsama sõidu analüüs – kas Arbavere, Särghaua, Keila – pole tehtud.

Elmar Luguse auliikmeks nimetamine (E. Niitlaane ettepanek)

Ettepanek leidis soodsa vastuvõtu: asendamatu ja ainulaadne maavarade ekspert, oli maavarade komisjoni kompetentne ekspert, empaatiline, on alati oma ametikohtadel toetanud eriala edendamist.

Otsustati hääletada e-kirjaga, et anda võimalus oma seisukoha avaldamiseks ka puuduvale viiele volikogu liikmele.

Voldemar Jürgensoni elutöö äramärkimine ehitusmaavarade uurimisel (E. Niitlaane ettepanek)

V. Klein: V. Jürgensoni mainimine biograafilises teatmikus, bülletäänis või aastaraamatus.

A. Põldvere: tuleks koguda materjali geoloogide-eelkäijate kohta, kuni see on võimalik.

V. Klein: näiteks Vello Karise?

Rõõmusoksa bareljeef

A. Põldvere: tõstatab juba kord arutusel olnud probleemi. Skulptor – Tõnis Paberit, bareljeefi parim asukoht TÜ õppehoone Vanemuise 46, hind?! Tegutseda tuleb kiiresti – inimesed veel mäletavad...

Otsustatakse pöörduda TÜ geoloogide poole.

Seltsi juhatuse uus esimees

A. Põldvere: aasta pärast tuleb Seltsile valida uus juhatuse esimees. Tuleb leida kandidaadid. Teha Tarmo Allile ettepanek hakata Seltsi esimeheks. Vajame ka aktiivset juhatust ja volikogu. Eeltööga tuleb kohe tegelema hakata.

Koosoleku juhataja:

A. Põldvere

Koosoleku protokollija:

K. Kaljuläte